

ADVANCING IN RESEARCH, PRACTICE AND EDUCATION

Proceedings of the XVIII International Scientific and Practical Conference

Florence, Italy
May 10 – 13, 2022

UDC 01.1

The XVIII International Scientific and Practical Conference «Advancing in research, practice and education», May 10 – 13, 2022, Florence, Italy. 677 p.

ISBN – 979-8-88526-737-3

DOI – 10.46299/ISG.2022.1.18

EDITORIAL BOARD

<u>Pluzhnik Elena</u>	Professor of the Department of Criminal Law and Criminology Odessa State University of Internal Affairs Candidate of Law, Associate Professor
<u>Liubchych Anna</u>	Scientific and Research Institute of Providing Legal Framework for the Innovative Development National Academy of Law Sciences of Ukraine, Kharkiv, Ukraine, Scientific secretary of Institute
<u>Liudmyla Polyvana</u>	Department of Accounting and Auditing Kharkiv National Technical University of Agriculture named after Petr Vasilenko, Ukraine
<u>Mushenyk Iryna</u>	Candidate of Economic Sciences, Associate Professor of Mathematical Disciplines, Informatics and Modeling. Podolsk State Agrarian Technical University
<u>Oleksandra Kovalevska</u>	Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs Dnipro, Ukraine
<u>Prudka Liudmyla</u>	Odessa State University of Internal Affairs, Associate Professor of Criminology and Psychology Department
<u>Slabkyi Hennadii</u>	Doctor of Medical Sciences, Head of the Department of Health Sciences, Uzhhorod National University.
<u>Marchenko Dmytro</u>	PhD, Associate Professor, Lecturer, Deputy Dean on Academic Affairs Faculty of Engineering and Energy
<u>Harchenko Roman</u>	Candidate of Technical Sciences, specialty 05.22.20 - operation and repair of vehicles.
<u>Belei Svitlana</u>	Ph.D., Associate Professor, Department of Economics and Security of Enterprise
<u>Lidiya Parashchuk</u>	PhD in specialty 05.17.11 "Technology of refractory non-metallic materials"
<u>Kanyovska Lyudmila Volodymyrivna</u>	Associate Professor of the Department of Internal Medicine
<u>Levon Mariia</u>	Candidate of Medical Sciences, Associate Professor, Scientific direction - morphology of the human digestive system
<u>Hubal Halyna Mykolaiivna</u>	Ph.D. in Physical and Mathematical Sciences, Associate Professor

56.	Кафаров Є. ДО ДЕЯКИХ ПРОБЛЕМНИХ ПИТАНЬ ПРАВозАСТОСУВАННЯ НОРМ ЗАКОНУ ПРО КРИМІНАЛЬНУ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА СТ. 204 КРИМІНАЛЬНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ	257
57.	Kot T., Dmytryshyn R., Vdovenko N., Korobova N., Pavlenko M. COLLISIONS IN THE LEGAL REGULATION OF CERTAIN ASPECTS OF AQUACULTURE DEVELOPMENT	261
58.	Комаринська Ю.Б. ОКРЕМІ АСПЕКТИ КРИМІНАЛІСТИЧНОЇ КЛАСИФІКАЦІЇ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ, ПОВ'ЯЗАНИХ ІЗ ДОМАШНІМ НАСИЛЬСТВОМ	264
59.	Лозовий А. МІСЦЕ РЕЖИМУ СЕКРЕТНОСТІ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ БЕЗПЕЧНОГО ІСНУВАННЯ ДЕРЖАВИ	268
60.	Сидоренко А.С. РЕАЛІЗАЦІЯ ПРАВА НА ВІДПУСТКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	270
61.	Хатнюк Н.С., Науменко Я.В. ОСОБЛИВОСТІ ЗАЛУЧЕННЯ СВИДКА У ГОСПОДАРСЬКОМУ ПРОЦЕСІ	272
62.	Чулінда Л.І., Темченко Я.О. ШЛЯХИ ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ ПІСЛЯ ВОЄННОЇ АГРЕСІЇ РФ	275
MANAGEMENT, MARKETING		
63.	Kobets D. SOCIAL NETWORKS AS A TOOL OF DIGITAL MARKETING	278
64.	Гиулаев А.Р., Оспанова А.К., Жуминова А.Б. ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ ФАСТ-ФУД БИЗНЕСА НА ТЕРРИТОРИИ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН	281
65.	Жуламанова Д.Б. ЧЕЛОВЕЧЕСКИЙ КАПИТАЛ И УПРАВЛЕНИЕ ТАЛАНТАМИ	288

ОСОБЛИВОСТІ ЗАЛУЧЕННЯ СВІДКА У ГОСПОДАРСЬКОМУ ПРОЦЕСІ

Хатнюк Наталія Сергіївна

професор кафедри публічного та
приватного права, д.ю.н., професор
Факультету права та міжнародних відносин
Київського університету ім. Б. Грінченка

Науменко Яна Віталіївна

студентка 4 курсу, групи ПРБ-1-18-40.д
Факультету права та міжнародних відносин
Київського університету ім. Б. Грінченка

Зі змінами до Господарсько-процесуального кодексу України (далі – ГПК України), що набрали чинності 15 грудня 2017 року свідок був включений у судовий процес в якості його учасника. Відтак, відповідно до положень ст. 62 ГПК України учасниками судового процесу окрім учасників справи та їх представників, визнаються помічник судді, секретар судового засідання, судовий розпорядник, свідок, експерт, експерт з питань права, перекладач, спеціаліст.

Положення статті 66 ГПК України визначають, що свідком може бути будь-яка дієздатна особа, якій відомі будь-які обставини, що стосуються справи, та встановлюють обов'язок з'явитися до суду за викликом у визначений час і дати правдиві показання про відомі їй обставини. Не дивлячись на це господарсько-процесуальним законодавством також передбачені обмеження щодо особи, яка може виступати свідком. Так, відповідно до положень ст. 67 ГПК України, недоторканими є таємниця нарадчої кімнати і таємниця сповіді, а в якості свідків не можуть виступати: недієздатні фізичні особи, а також особи, які перебувають на обліку чи на лікуванні у психіатричному лікувальному закладі і не здатні через свої фізичні або психічні вади правильно сприймати обставини, що мають значення для справи, або давати показання; особи, які за законом зобов'язані зберігати в таємниці відомості, що були довірені їм у зв'язку з наданням професійної допомоги або послуг, тощо.

З огляду на факт залучення нового учасника правовідносин є досить логічним визначити обсяг його прав та обов'язків. Частиною 4 статтею 66 ГПК України, свідку гарантується право давати показання рідною мовою або мовою, якою він володіє, користуватися письмовими записами, відмовитися від давання показань у випадках, встановлених законом, а також право на компенсацію витрат, пов'язаних з викликом до суду.

Господарсько-процесуальний кодекс України було також доповнено новим засобом доказування - показаннями свідка. Нова редакція ГПК України у ст. 13 та ч. 1 ст. 74 передбачає принцип змагальності сторін, згідно якого кожна сторона повинна довести обставини, які мають значення для справи та на які вона посилається як на підставу своїх вимог або заперечень. Суд встановлює

наявність або відсутність обставин, що обґрунтовують вимоги і заперечення учасників справи, та інших обставин, які мають значення для вирішення справи, на підставі таких засобів як письмові, речові і електронні докази; висновки експертів; показання свідків.

Показання свідка, відповідно до положень ст. 87 ГПК України, це повідомлення про відомі йому обставини, які мають значення для справи, яке згідно з ч.1 ст.88 ГПК України викладається у письмовій формі. Важливою особливістю правового статусу свідка є те, що він не може знайомитися з матеріалами справи, заявляти клопотання тощо.

Господарське процесуальне законодавство містить вимоги, відповідність яким, забезпечує визнання судом показань як належні та допустимі докази. Заява свідка повинна містити таку інформацію: ім'я (прізвище, ім'я та по батькові), місце проживання (перебування) та місце роботи свідка, поштовий індекс, ідентифікаційний код свідка за його наявності або номер і серія паспорта, номери засобів зв'язку та адреси електронної пошти (за наявності), обставини, про які відомо свідку, джерела обізнаності свідка щодо цих обставин, а також підтвердження свідка про обізнаність із змістом закону щодо кримінальної відповідальності за надання неправдивих показань та про готовність з'явитися до суду за його викликом. Підпис свідка посвідчується нотаріусом. Розумним аспектом процесуального статусу свідка в господарському процесі є те, що на підставі його показань судом не можуть встановлюватися обставини, які відповідно до законодавства або звичаїв ділового обороту відображаються (обліковуються) у відповідних документах.

Статтею 89 ГПК України встановлюється порядок виклику свідка. Виклик відбувається за ініціативою суду або за клопотанням учасника справи у разі, якщо обставини, викладені свідком у заяві, суперечать іншим доказам або викликають у суду сумнів щодо їх змісту, достовірності чи повноти на підставі ухвали [2]. Законодавчо передбачена можливість покладення судом на учасника справи обов'язку забезпечити явку свідка до суду.

Таким чином, ГПК України визначає порядок надання показань у справі, що складається з двох етапів. На першому показання свідка має бути оформлене тільки в письмовій нотаріальній формі як заяви, що повинна містити низку обов'язкових реквізитів. Цікавим є те, що господарським процесуальним законодавством надається можливість письмового опитування учасників справи як свідків. Так, згідно ст. 90 ГПК України, учасник справи має право поставити в першій заяві по суті справи або у додатку до неї не більше десяти запитань іншому учаснику справи про обставини, що мають значення для справи. На думку Т. Стефанів, практична реалізація цієї новели викликає великі сумніви. Фактично з її змісту вбачається, що на свідка покладається обов'язок з'ясування того, чи мають значення для справи обставини, про які його запитує інший учасник, але головна роль в оцінці обставин належить суду, а надмірна диспозитивність сторін у господарському процесі створює чимало можливостей для недобросовісних учасників [3]. На іншому етапі суд на підставі звернення будь-якої зі сторін справи встановлює суперечність між нотаріальною заявою

свідка та іншими доказами по справі, чи наявності сумніву щодо змісту, достовірності, повноти таких доказів.

На думку О. Духовної, в ГПК України чітко регламентовано процедуру надання свідком своїх показань із метою недопущення безпідставного затягування судового процесу, зловживання сторонами своїм процесуальним правом із посиленням на змагальність судового процесу та сприяння суду в зборі відповідних доказів [4]. З метою не порушення прав людини, встановлених Конституцією, законодавець передбачає наявність норми, яка гарантує особі право не розголошувати відомостей ст. 68 ГПК України відносно показання щодо себе, членів сім'ї чи близьких родичів, які можуть тягнути юридичну відповідальність для нього або таких членів сім'ї чи близьких родичів.

Отже, введення інституту показань свідків в господарському процесі України є дієвим засобом доказування, який сприяє прийняттю об'єктивного і справедливого рішення у справі. Нова редакція ГПК України детально визначає порядок залучення свідка для надання ним показань, деталізує порядок допиту та опитування учасників справи як свідків, передбачає наслідки неявки свідка в судове засідання. Окрім того, законом регламентується процедура використання ними письмових записів та допит сторін, третіх осіб, їх представників як свідків.

Список використаних джерел

1. Господарський процесуальний кодекс України від 6 листопада 1991 року № 1798-ХІІ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12#Text>

2. Бахуринський В.С. Правовий статус свідків у господарському процесі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://protocol.ua/ua/pravoviy_status_svidkiv_u_gospodarskomu_protsesi/

3. Стефанів Т. У чому полягають переваги та ризики запровадження інституту свідка в господарському процесі [Електронний ресурс] / Т. Стефанів // Закон і Бізнес. – 2017. – Режим доступу: http://zib.com.ua/ua/128683v_chomu_polyagayut_perevagi_ta_riziki_zaprovadzhennya_instit.html.

4. Духовна О. Свідок як новий учасник господарського процесу [Електронний ресурс] / О. Духовна // ЛІГА: ЗАКОН. – 2018. – Режим доступу: <http://jurliga.ligazakon.ua/news/2018/2/22/168629.htm>.